

Vlaams
Parlement

ingediend op **236** (2014-2015) – Nr. 1
4 februari 2015 (2014-2015)

Verslag van de hoorzitting

namens de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
uitgebracht door Lieve Maes

over de werking van de teams Coördinatie Brussel
en Coördinatie Vlaamse Rand en vzw 'de Rand'

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Katia Segers.

Vaste leden:

mevrouw Lieve Maes, de heren Bart Nevens, Peter Persyn, Willy Segers, Karl Vanlouwe, Karim Van Overmeire;
de heer Michel Doomst, mevrouw Katrien Partyka, de heren Joris Poschet, Peter Van Rompuy;
de heren Lionel Bajart, Jo De Ro;
de dames Yamila Idrissi, Katia Segers;
mevrouw Elke Van den Brandt.

Plaatsvervangers:

de heren Piet De Bruyn, Matthias Diependaele, Marc Hendrickx, Marius Meremans, mevrouw Nadia Sminate, de heer Jan Van Esbroeck;
de dames Karin Brouwers, Sonja Claes, Martine Fournier, de heer Ward Kennes;
de dames Ann Brusseel, Gwenny De Vroe;
de heren John Crombez, Bruno Tobback;
mevrouw An Moerenhout.

Toegevoegde leden:

de heer Christian Van Eyken.

INHOUD

I.	Brussel	4
1.	Uiteenzetting door mevrouw Ann Steenwinckel, de heer Gunter Bousset en mevrouw Kassandra Bulckaert van het team Coördinatie Brussel	4
2.	Vragenronde	10
II.	Vlaamse Rand	13
1.	Uiteenzetting door de heer Jan De Bock en mevrouw Elke Vermeire van het team Coördinatie Vlaamse Rand	13
2.	Uiteenzetting door de heer Eddy Frans, vzw 'de Rand'	16
3.	Vragenronde	24
	Gebruikte afkortingen	27

De Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand hield op 21 januari 2015 een hoorzitting over de werking van de teams Coördinatie Brussel en Coördinatie Vlaamse Rand en van vzw 'de Rand'. De sprekers waren mevrouw Ann Steenwinckel, Gunter Bousset en Kassandra Bulckaert van het team Coördinatie Brussel, de heer Jan De Bock en mevrouw Elke Vermeire van het team Coördinatie Vlaamse Rand, en de heer Eddy Frans van vzw 'de Rand'.

I. Brussel

1. Uiteenzetting door mevrouw Ann Steenwinckel, de heer Gunter Bousset en mevrouw Kassandra Bulckaert van het team Coördinatie Brussel

Inleidend

Mevrouw Ann Steenwinckel, teamhoofd team Coördinatie Brussel, licht toe dat de Vlaamse Regering op 31 juli 1990 – een jaar na de oprichting van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest – besliste een 'dienst Administratieve coördinatie Brussel' op te richten. Die dienst behoorde tot 31 december 2005 tot de afdeling Kancelarij van de administratie Kancelarij en Voorlichting van het departement Coördinatie. Door de reorganisatie in het kader van Beter Bestuurlijk Beleid behoorde het bevoegdheidsdomein Brussel sinds 1 april 2006 tot de afdeling Stafdienst van de Vlaamse Regering van het departement Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid. Eind 2014 besliste de Vlaamse Regering tot een fusie van de beleidsdomeinen DAR en Bestuurszaken tot het nieuwe beleidsdomein Kancelarij en Bestuur. Het team Coördinatie Brussel werd bij het agentschap Binnenlands Bestuur, afdeling Beleid Steden, Brussel en Vlaamse Rand ondergebracht. Het positieve hieraan is dat er meer gelijklopende beleidsaspecten met het stedenbeleid en met het administratief toezicht op de Vlaamse Gemeenschapscommissie zijn. Een aandachtspunt is dat het team in een zeer bestuurlijke context moet werken gericht op de werking van lokale besturen en gewestbevoegdheden, terwijl het zich vooral bezighoudt met het middenveld en gemeenschapsbevoegdheden. Tot nog toe was het team sterk gelinkt aan de diensten van de minister-president. Nu krijgt het, door het onder te brengen bij het Agentschap Binnenlands Bestuur, voor het voeren van een transversaal beleid een andere plaats ten aanzien van de andere departementen en agentschappen. Minister Sven Gatz is de bevoegde minister. Het team bestaat uit zeven voltijdse personeelsleden. Het is multidisciplinair en gehuisvest in het Boudewijngebouw. Het is een hecht team waarvan de activiteiten maximaal op elkaar worden afgestemd om steeds zo flexibel mogelijk te kunnen inspelen op de behoeften en werkzaamheden. Wijzigingen hebben onmiddellijk een grote impact op de werking van dit kleine team. Zo zal vijf maanden zwangerschapsverlof van een medewerkster ertoe leiden dat de dienstverlening van de Taalwetwijzer tijdens die periode niet voluit ingevuld kan worden.

Budget

Het budget van 42.365.000 euro is opgenomen binnen het reguliere programma van de uitgavenbegroting. Daarnaast is er 3.230.000 euro van het Vlaams Brusselfonds. Dit geeft een totaal van 45.595.000 euro. In de begroting is een bedrag van 46.196.000 euro vermeld. Daarin zijn de dotaties (uitbetalingskredieten) aan het Vlaams Brusselfonds opgenomen. Het bedrag van 45.595.000 euro is het totaal aan beleidskredieten. Het budget is verdeeld over vijf budgetposten. De eerste post is bestemd voor de algemene ondersteuning van het Brusselbeleid. Het is bestemd voor overheidsopdrachten, communicatiecampagnes en projectsubsidies. De tweede post betreft de structurele ondersteuning van het Brusselbeleid. Daarin zitten de subsidies 'ad nominatim' en de dotatie aan de

VGC. Verder zijn er drie interne stromen. Eén voor het Fonds Inschrijvingsgelden Centra voor Volwassenenonderwijs. Vanuit het budget Brussel worden een deel van de middelen gefinancierd voor gratis lessen NT2 voor Brusselaars. Er is tot slot de interne stroom voor Muntpunt en de interne stroom naar het Vlaams Brusselfonds. De evolutie van beleidskredieten Brussel 1999-2015 kende twee pieken. Die hebben voornamelijk te maken met het Vlaams Brusselfonds.

Opdrachten

De opdrachten van het Brusselbeleid zijn: het opzetten van eigen projecten en communicatie-initiatieven, het verlenen van structurele werkingssubsidies aan organisaties, het subsidiëren van bijzondere initiatieven en projecten, het toekennen van een algemene werkingsdotatie en een investeringssubsidie aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie, het monitoren van de toelagen aan het Vlaams Brusselfonds, Muntpunt en aan het Fonds Inschrijvingsgelden Centra voor Volwassenenonderwijs, het organiseren van overleg en formuleren van voorstellen in het kader van een inclusieve beleidsaanpak, het uitbouwen van een dienstverleningspakket over informatie- en adviesverstrekking rond de toepassing van de taalwetgeving en -conflicten en het beheren van het Vlaams Brusselfonds. Naast de inhoudelijke zijn er de administratieve opdrachten zoals de opmaak van de begroting, regeerakkoord, beleidsnota's en -brieven, parlementaire vragen.

Vlaams Brusselfonds

Het Vlaams Brusselfonds is een Vlaamse openbare instelling van categorie A, functionerend als een budgettaire beheersvorm, zonder eigen personeel. Het fonds wordt beheerd door het teamhoofd en de financiële stafmedewerker van het team Coördinatie Brussel. Het werd opgericht bij de afschaffing van het kijken luistergeld. De decretale opdrachtschrijving is zeer ruim en verschilt van andere fondsen. De meeste fondsen richten zich op één welbepaalde doelstelling en kennen één vorm van financiering. Voor het Vlaams Brusselfonds werd er geopteerd om alle mogelijke projecten in verband met gemeenschapsbevoegdheden te financieren waardoor er zowel werkings- als investeringsmiddelen werden voorzien. Er zijn ook dikwijls interferenties met andere beleidsdomeinen. Het bemoeilijkt het beheer van het fonds. Deze specifieke kenmerken zijn de afgelopen jaren afgenomen. Terwijl de middelen van het Vlaams Brusselfonds bij haar oprichting vooral werden aangewend voor impulssubsidies voor de opstart en uitbouw van een aantal organisaties, is het nu vooral een instrument voor de financiering van de vermogensrechtelijke aspecten, de verbouwingswerken en het eigenaarsonderhoud van de eigen gebouwencomplexen Muntpunt en het Huis van het Nederlands.

Er is enerzijds een vastleggingsmachtiging bestaande uit een bedrag (2.631.000 euro) toegekend door de Vlaamse overheid en een bedrag van 599.000 euro aan eigen inkomsten. De eigen inkomsten bestaan voornamelijk uit huurgelden van het Huis van het Nederlands en een toelage van de VGC voor het eigenaarsonderhoud van Muntpunt. Er zijn twee correlatieve kredieten. Dit zijn toelagen voor werking en investeringen. De schommelingen in de kredieten zijn het gevolg van het betalingsritme van de dossiers en de hoogte van het overgedragen saldo. Dit saldo moet eerst worden aangewend vooraleer de nieuwe uitbetalingskredieten kunnen worden aangesproken. Bij de evolutie van de middelen in het fonds zijn er twee pieken. Het fonds werd in 2002 opgericht maar is pas sinds 2003 operationeel. De middelen van 2002 werden overgeheveld naar de begroting van 2003. In 2008-2009 is er een gelijkaardige piek door het opsparen van middelen voor de vastlegging van de kredieten voor het verbouwingsdossier Muntpunt. De kredieten zijn daarna tot op het normale niveau teruggebracht. De daling die zich

daarna voordoet is een gevolg van de projecten met een impulssubsidie die uit het fonds werden gehaald en een structureel karakter kregen.

De vraag rijst soms of het Vlaams Brusselfonds niet beter naar het VGC wordt overgeheveld. Wat wordt hiermee bedoeld? De structuur en/of de middelen? Aangezien het fonds louter een financiële structuur is, kunnen enkel de middelen ervan worden overgeheveld. De huidige middelen worden voornamelijk gebruikt voor de financiering van twee gebouwencomplexen. Betekent de vraag van overheveling naar de VGC dat naast de middelen ook de gebouwen meegaan? Hoe moet de financiering dan gebeuren? Het Huis van het Nederlands en Muntpunt zijn daarenboven twee dossiers waarvan de VGC aan de Vlaamse overheid juist vroeg om ze over te nemen.

De verbouwing van het Huis van het Nederlands is een van de belangrijkste projecten. Het wordt een gebouw bestaande uit een benedenverdieping en vier bouwlagen. Op de benedenverdieping zijn er kantoren. Er zullen ook tien leslokalen komen. De voorlopige oplevering was voor december 2014 gepland. Hopelijk vindt deze in februari 2015 plaats.

Nominatim

Er zijn twaalf begunstigden die nominatief staan vermeld in de uitgavenbegroting 2015. Dit houdt het verlenen en monitoren van de structurele subsidies in. Dit gebeurt hoofdzakelijk via beheersovereenkomsten. Bij grote instellingen is er een vertegenwoordiging als waarnemer in de beheersorganen. In 2014 werden er 21 ministeriële besluiten opgesteld en 58 betalingen gedaan. Er is ook een coachende en ondersteunende opdracht. De instellingen kunnen met vragen bij het team terecht via informele overlegmomenten en een jaarlijks formeel oriënteringsgesprek. Op regelmatige basis worden financiële doorlichtingen ter plaatse uitgevoerd.

Muntpunt is een vzw met een budget van 2.471.000 euro in 2015. Er is een tussenkomst in de exploitatiekosten van 317.000 euro. Dat komt overeen met 50 percent van de kosten. De overige 50 percent wordt door de VGC gedragen. Muntpunt is 16 maanden operationeel en tekende 500.000 bezoekers op. Dit is ongeveer 1800 bezoekers per dag. Het is ondertussen een pleisterplaats geworden voor de lezer, lener, bezoeker, student of toevallige passant. Het project liep van 2007 tot 2013. Er is van nul begonnen en alles moest worden opgebouwd. Het gebouw werd als vertrekpunt genomen en kreeg daarna een invulling. De VGC wou er een bibliotheek en haar administratie in onderbrengen. Daaraan werd dan een grotere publieke functie gekoppeld. Het is een uitzonderlijk concept van een combinatie bibliotheek-, informatie- met communicatiecentrum. Er zijn geen andere voorbeelden van gekend. Er werd inspiratie opgedaan in Rotterdam (combinatie bibliotheek andere functies) en Londen (bibliotheek - volwassenenonderwijs). Muntpunt is een EVA. Er gelden dus gemeenrechtelijke privaatrechtelijke toezichtsmechanismen. Het Muntpunt staat ook in voor de organisatie van de 11 juliviering. Er heerst een spanningsveld omdat het door twee overheden, VGC en Vlaamse overheid, wordt georganiseerd. Er moet een evenwicht zijn tussen de hoofdstedelijke en stedelijke benadering en uitstraling. Dit geldt ook voor de bibliotheekfunctie waarop de VGC inzet en de informatiefunctie waaraan de Vlaamse overheid belang hecht.

De Vlaams-Brusselse mediapartners zijn de grootste nominatim gesubsidieerden. De vier gesubsidieerde regionale Vlaamse media werden in 2014 gefusioneerd in de vzw Vlaams-Brusselse Media. De integratie betracht een beter gecoördineerde nieuwsgaring en -verspreiding. Er wordt een crossmediale redactiewerking beoogd, alsook een grotere specialisatie en hogere journalistieke standaard, een sterkere beeldvorming, een groter bereik en een doelmatiger inzet van mensen

en middelen. Dat zal worden geconcretiseerd in een meerjarige beheersovereenkomst samen met de VGC. De vzw zal een meerjarig strategisch plan en jaarlijks terugkerende jaarplannen moeten opstellen. Deze overeenkomst moet worden getoetst aan de Europese DAEB-regelgeving.

Mevrouw *Kassandra Bulckaert*, beleidsondersteuner team Coördinatie Brussel, deelt mee dat de vzw Br(ik - Alles voor stadstudenten voor de algemene werking een subsidie van 1.858.000 euro krijgt. Trefwoorden die de beleidsopties ervan kenmerken zijn studentenhuysvesting, studentenmobiliteit en de promotie van Brussel als studentenstad. Momenteel is er een samenwerking tussen Br(ik en het Team Vlaams Bouwmeester voor de realisatie van piloot- of voorbeeldprojecten betreffende studentenhuysvesting. Via verzamelgebouwen wordt er getracht studentenhuysvesting te ontwerpen gekoppeld aan andere stedelijke functies zoals sociale functies, culturele functies enzovoort. De werkgroepen rond die projecten worden door het team Coördinatie Brussel mee opgevolgd.

Het Huis van het Nederlands vzw ontvangt een subsidie van 385.000 euro voor de algemene coördinatie maar ook voor het luik taalpromotie. Trefwoorden voor het luik taalpromotie zijn het aanzetten tot Nederlands leren voor individuen, bedrijven én organisaties, het uitwerken van een aanbod van gebruik- en oefenkansen Nederlands, communicatie en promotie rond de meerwaarde Nederlands leren. Het Brusselse Huis van het Nederlands heeft een uitgebreidere opdracht dan de Huizen van het Nederlands in Vlaanderen. De financiering komt vanuit verschillende beleidsdepartementen en overheden. De werking intake wordt gefinancierd door de Vlaamse ministers bevoegd voor Inburgering en Onderwijs. De werkingen taalleren en taalbeleid worden via de VGC gefinancierd door het Stedenfonds. Taalpromotie valt onder het team Coördinatie Brussel. De inbreng van de andere overheden samen bedraagt 2.600.000 euro.

De subsidie voor het Fonds Inschrijvingsgelden Centra voor Volwassenonderwijs bedraagt 633.000 euro. Het is een interne stroom. Het wordt beheerd door het departement Onderwijs. Het is een vergoeding aan het fonds voor de cursisten gedomicilieerd in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad die gratis lessen Nederlands volgen.

Er wordt aan de VGC een subsidie van 750.000 euro verstrekt voor de Brede Schoolprojecten. De VGC oefent de regierol uit in nauw overleg en samenwerking met de Vlaamse overheid. De trefwoorden zijn maximale ontwikkelingskansen voor Brusselse schoolkinderen, structurele samenwerkingsverbanden en breed leren. Van de 750.000 euro gaat 716.000 euro naar projecten en 34.000 euro voor steun aan het Onderwijscentrum Brussel. Er kunnen ongeveer 15 Brede Scholen worden gefinancierd. De VGC draagt ook financieel bij waardoor er momenteel 28 Brede Scholen in Brussel zijn.

BRIO, het Brussels Informatie-, Documentatie- en Onderzoekscentrum, ontvangt een subsidie van 98.000 euro voor algemene werking. Trefwoorden voor BRIO zijn informatie- en documentatiecentrum rond onderzoek en publicaties over Brussel, wetenschappelijk onderzoek initiëren en verspreiden en de taalbarometer.

In de welzijns- en gezondheidssector worden twee instellingen gesubsidieerd. Het Huis voor Gezondheid krijgt 455.000 euro voor algemene werking. Trefwoorden zijn het faciliteren van zorgverleners, netwerking voor professionals uit de gezondheids- en welzijnssector, toegang tot Nederlandstalig zorgaanbod, Zorgzoeker, informatie, expertise en toeleiding naar de zorgberoepen. Het Kenniscentrum Woonzorg Brussel ontvangt dit jaar 200.000 euro voor de algemene werking. Trefwoorden zijn het faciliteren van nieuwe woonzorgprojecten, het onderzoeken van nieuwe woonzorgconcepten, de uitvoering van het

geactualiseerde masterplan Woonzorgzones. Ze verzamelen expertise, zijn intermediair en sensibiliseren rond langer thuis wonen voor senioren.

De heer *Gunter Bousset*, beleidsondersteuner team Coördinatie Brussel, stelt dat Brukselbinnenstebuiten niet-oppervlakkige stadstours organiseert, voor mensen die de hoofdstad in de diepte willen leren kennen. Het is voornamelijk gericht op een Vlaams publiek. Hun jaarlijkse bereik is 15.000 deelnemers. In opdracht van de Europese Commissie gaan zij nieuwe Europese ambtenaren rondleiden. Vanaf 2015 zijn er Engelstalige thematours voor individuele inschrijvers.

De subsidie aan Kuumba bedraagt 100.000 euro. Het is een Nederlandstalige ontmoetingsruimte in de Matongewijk waar taallessen worden gegeven, culturele activiteiten worden ontplooid en waar stadswandelingen worden georganiseerd door Afrikaanse gidsen. Op vier jaar tijd is het bereik van Kuumba verdubbeld tot 15.000 bezoekers per jaar.

Studio Globo Brussel is een inleefatelier in Kuregem. Het heet Wonen op het Dak. Er komen jaarlijks gemiddeld een 70-tal Vlaamse en Brusselse scholen om rond diversiteit te werken.

Projecten voor Brussel

De subsidielijijn Projecten voor Brussel kan projecten in de hoofdstad opnemen en steunen. Het budget voor 2015 bedraagt 1.641.000 euro. Voor een subsidieaanvraag moet drie maanden vooraf een dossier worden ingediend. Na advies van de administratie, beslist de minister. Het beheer van de dossiers verloopt via een elektronische onlinedatabank en kan door de aanvragers worden geraadpleegd. De criteria zijn gebundeld in een subsidiegids. In 2014 werden 51 dossiers goedgekeurd en 9 verworpen. Het hoge goedkeuringspercentage is een gevolg van een sterke begeleiding. Er wordt soms met potentiële aanvragers vooraf overlegd.

Er zijn drie verticale categorieën. De eerste categorie gaat over projecten die Brussel naar Vlaanderen brengen en omgekeerd, om zo de kennis van de hoofdstad te verhogen. Het gaat bijvoorbeeld over een project van vtbKultuur, Brusselse Sporen. Een tweede categorie zijn de hoofdstedelijke projecten (voorbeelden: de 'klassiekers' Boterhammen in het Park, Bruksellive Festival, Kinderkunstenfestival SuperVlieg enzovoort). De stadsinnovatieve projecten vormen een derde categorie. Ze willen de maatschappelijke labofunctie van de hoofdstad aantonen. Deze categorie werd in 2011 ingevoerd. Voorbeelden zijn het Cultureghem-project, platform Growfunding.

Er zijn twee horizontale categorieën. Dat zijn de gemeenschapsoverschrijdende projecten waar Nederlands- en Franstalige organisaties samenwerken (bijvoorbeeld: Museum Night Fever, Zinneke Parade, Passa Porta Festival). Er zijn daarnaast de impulssubsidies waar nieuwe initiatieven kunnen worden opgepikt die al dan niet worden verankerd in een andere, structurele subsidielijijn. Zo werden in het verleden stadsradio FM Brussel en Quartier Latin (nu Br(ik)) opgepikt via de projectenpot en later verankerd. Momenteel lopen er een aantal impulsdossier rond be.brusseleir, een werking rond de Brusselse streektaal, USE-IT, stadstoerisme voor jongeren enzovoort. Een derde van de projecten zijn gemeenschapsoverschrijdend. Een ander derde van de projecten zijn impulssubsidies.

In het verleden werden er in het kader van communicatie-initiatieven imagocampagnes opgezet. Er wordt nu meer gewerkt rond producten en realisaties (bijvoorbeeld de campagne voor Zorgzoeker, een advertentie rond het Klarafestival binnenkort). Het team heeft een eigen website en nieuwsbrief. Er

wordt aan informatieverstrekking gedaan via brochures. Er komt een vernieuwde brochure van Brussel voor jou, die basisinformatie rond de Vlaamse aanwezigheid in Brussel zal verschaffen. Tijdens deze legislatuur zal een nieuw logo N worden ingevoerd. Het zal een herkenbaar logo zijn voor de Vlaamse gemeenschapscommunicatie in de hoofdstad en het moet symbool staan voor de kwaliteitsvolle innoverende Nederlandstalige dienstverlening in de hoofdstad.

Brusselse uitdagingen – horizontaal beleid

Mevrouw *Ann Steenwinckel* zoekt in op het horizontale beleid. In 2012 is er een lijvig rapport van de Taskforce Brussel overgedragen aan het politieke niveau, dat nu een aantal beleidskeuzes moet maken. De Brusselnorm en Brusseltoets zijn daaraan gekoppeld. Jaarlijks wordt getracht een overzicht op te stellen van de financiële stromen die binnen de Vlaamse begroting zijn opgenomen en die voor Brussel bestemd zijn.

VGC

Op de VGC wordt het administratief toezicht uitgeoefend. Het is de bedoeling dit toezicht deze legislatuur te stroomlijnen met dat van de andere lokale besturen. Er wordt een algemene dotatie aan de VGC gegeven en er is het beheer van de subsidie voor gemeenschapsinfrastructuur aan de VGC. Deze subsidie werd gecreëerd toen de gebouwen van de gemeenschapscentra van de Vlaamse overheid aan de VGC werden overgedragen. Er werd daaraan een budget gekoppeld voor het beheer en onderhoud. Dit decreet had gedurende tien jaar uitwerking. Daarna werden de budgetten toch behouden en uitgebreid voor het Brede Schoolproject Nieuwland. Er zou in de toekomst nog een betere rol- en bevoegdheidsverdeling moeten komen tussen beide overheden.

Taalwetwijzer

Het Steunpunt Taalwetwijzer is in 2002 opgericht door de Vlaamse overheid naar aanleiding van taalklachten over de ziekenhuizen, spoeddiensten en het bestuur in Brussel. De opdracht is het formuleren van vrijblijvende adviezen. Het is de bedoeling de actieve voorlichting uit te breiden via website en vorming. De Taalwetwijzer werkt samen met een aantal partners. Het behandelt zelf geen klachten, maar verwijst burgers door naar de bevoegde diensten. Het heeft een signaalfunctie. Het werkt vanuit een positieve benadering. Er is groeiende interesse voor de taal als instrument in het inburgeringsbeleid, onderwijs enzovoort. Taal wordt meer en meer een essentiële bouwsteen voor de maatschappelijke integratie, participatie en gelijke kansen. Een strikte toepassing van de taalwetgeving is niet altijd aangepast aan de omstandigheden. Er wordt voor een onpartijdige houding gekozen. De positie van de Taalwetwijzer is vergelijkbaar met andere instanties die wettelijk geregeld zijn en uitgebreidere onderzoeksbevoegdheden hebben en kunnen optreden, maar ook die adviezen zijn niet bindend. De dienstverlening mag niet in strijd zijn met de Europese Dienstenrichtlijn. De Taalwetwijzer beschikt over één personeelslid. Het is niet evident om die opdracht uit te breiden. De territoriale spreiding van de klachten is terug te vinden in het jaarverslag. De meeste vragen hebben betrekking op het homogene Nederlandse taalgebied. Slechts 15 percent van de klachten heeft betrekking op het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Een meerderheid van de klachten heeft betrekking op de bestuurstaalwetgeving. De burgers maken het grootste deel uit van de vraagstellers.

2. Vragenronde

De heer *Joris Poschet* wil weten wat het normale financieringsniveau van het Brusselfonds is.

Volgens de heer Poschet is het masterplan van de woonzorgzones nog niet bekrachtigd door het VGC-college. Er werd in de toelichting nochtans gesteld dat het in 2015 zal worden uitgevoerd. Wat wordt daar mee bedoeld?

De heer Poschet kan niet volledig akkoord gaan met de uitspraak dat sommige impulssubsidies in het beste geval omgezet worden in structurele subsidies. Dit kan interessant zijn maar hangt af van wie de subsidies moet geven. Moet dat de Vlaamse Gemeenschap zijn? Of wordt er naar andere instanties gekeken? Vaak lanceert de Vlaamse Gemeenschap initiatieven die eigenlijk door andere overheden zouden moeten worden genomen om lacunes op te vullen. Het kan niet de bedoeling zijn dat de Vlaamse Gemeenschap die permanent blijft dragen.

Mevrouw *Ann Steenwinckel* stelt dat het budget van het Vlaams Brusselfonds ongeveer 10 miljoen euro bedraagt. In 2008 werd het bedrag volstort. De middelen werden gespaard om in 2009 voor het bouwdoos Muntpunt te kunnen vastleggen. Nadien werden de middelen teruggezet. Er was een besparing van 790.000 euro. De inbreng van de VGC van 1,8 miljoen euro als eigen inkomst, was éénmalig. Er is een overheveling van 2 miljoen euro geweest naar het reguliere begrotingsprogramma. Die is aangewend voor de financiering van de gemeenschapsinfrastructuur. Er ging 1 miljoen euro naar VLOPHOB, dat thans volledig in Br(ik is opgenomen. Het ging om ondersteuning die in andere universiteitssteden door de stad worden gedragen. Vooraleer dit decretaal werd verankerd, werden die middelen via het Brusselfonds toegekend. Een deel van de middelen is blijven staan en later bijkomend aan Br(ik toegekend.

Het nieuwe Masterplan Woonzorg dat is uitgewerkt door het Kenniscentrum Woonzorg is nog niet geofficialiseerd. De voorbeelden die in deze bespreking gegeven werden, kwamen uit het plan dat twee legislaturen teruggaat. Er zijn geen middelen om het nieuwe plan te ondersteunen.

De heer *Gunter Bousset* ziet verschillende opvolgingsmogelijkheden voor de impulssubsidies. Het Br(ik (de opvolger van Quartier Latin), FM Brussel, Kuumba, oorspronkelijk betaald met projectsubsidies, worden nu gefinancierd door de Brusselbegroting. Passa Porta werd eerst gesubsidieerd met impulssubsidies en is nu verankerd in het Fonds der Letteren. Growfunding van Odisee denkt na drie jaar zichzelf te kunnen bedruipen. Daarnaast zijn er de deelwerkingen. Het Punt bijvoorbeeld heeft een deelwerking voor cultuurgevoelig vrijwilligerswerk, die over twee jaar in de gewone werking geïntegreerd wordt. Be.Brussel, het huis van het dialect, wordt nu voor de helft gesubsidieerd door de VGC en voor de andere helft door de Vlaamse overheid – Coördinatie Brussel. Voor het circusatelier van de vzw Zonder Handen geldt hetzelfde. De Vlaamse overheid-Coördinatie Brussel hoopt dat de VGC na afloop de werking volledig zal subsidiëren. Er is altijd een spanningsveld tussen de VGC en Vlaanderen over wie het initiatief neemt. Het gaat immers over gemeenschapsmateries.

De heer *Karl Vanlouwe* dankt de sprekers voor het concreter maken van de cijfers van de begroting. Het ware weliswaar beter geweest al bij de begrotingsbesprekingen over deze informatie te beschikken. Het coördinatieteam staat in voor het hoofdstedelijke beleid van de Vlaamse overheid, zo leest hij op de website. Campagnes vallen daaronder. Waarom zijn er geen grote imagocampagnes meer, maar beperkt het coördinatieteam zich tot de bekendmaking van initiatieven?

In verband met het spanningsveld tussen de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschapscommissie vraagt het lid ook wat meer inzicht in de herkomst en omvang van de financiële middelen aan de VGC. In de totale dotatie zitten ook nominatim subsidies. Kan daar een onderscheid in worden gemaakt? Hij vraagt ook meer informatie over de procedure tot schorsen of vernietigen van beslissingen van de VGC. Hij pleit voor een betere bevoegdheidsverdeling. De minister heeft ook een duidelijkere taakomschrijving aangekondigd, via de taskforce. Het is de bedoeling te landen. Hoe zal dat in de praktijk verlopen?

Het Steunpunt Taalwetwijzer krijgt minder klachten, maar klachten komen ook elders terecht: bij de Vaste Commissie voor Taaltoezicht, bij de vicegouverneur van Brussel-Hoofdstad, bij het Comité P. Kan de Taalwetwijzer een en ander stroomlijnen door met die diensten te overleggen?

De heer *Gunter Bousset* zegt dat de grote imagocampagnes zoals Wonen in Brussel, die zeggen dat Brussel een leuke stad is, eigenlijk niets uithaalden. Dat is de reden waarom de vorige minister beslist heeft enkel concrete initiatieven zoals Zorgzoeker te promoten. Ook in de beleidsnota staat niets over nieuwe campagnes. Er is wel de brochure die binnenkort vernieuwd wordt. Daarnaast zetten ook de organisaties als Br(ik) campagnes op. Elk gesubsidieerd project krijgt immers een communicatiebudget.

Volgens mevrouw *Ann Steenwinckel* zijn er geen middelen om grote campagnes te voeren. Daarnaast valt het effect ervan inderdaad te betwijfelen. Dat scholen niet naar Brussel meer willen komen, valt bijvoorbeeld niet op te lossen met een imagocampagne, eerder door de scholen zelf aan te spreken.

Het algemene en bijzondere administratieve toezicht op de Vlaamse Gemeenschapscommissie houdt in dat het team maandelijks de collegebeslissingen screent. Doorgaans treedt het team preventief op. Als er opmerkingen zijn, stuurt de minister een brief naar de desbetreffende collegeleden waarin hij aanpassingen of overleg vraagt. Het is niet evident om uit de lijst af te leiden of de collegebeslissingen stroken met de openbare orde en of de aanbestedingen volgens de regels verlopen zijn. Dat zou heel wat meer personeel vergen. Bovendien is die controle voor andere lokale besturen afgeschaft. Het is daarenboven een kleine wereld, de emoties lopen dadelijk hoog op: mevrouw Steenwinckel herinnert zich één schorsing, van een begroting, wat tot een crisisberaad leidde. Twee dagen later was de beslissing ingetrokken. Men probeert het op een volwassen manier op te lossen met vooral overleg.

De VGC krijgt een dotatie van 25,23 miljoen euro; 37 miljoen euro van de Vlaamse overheid gaat naar de nominatieve subsidies, dus naar andere organisaties.

De Taskforce Brussel heeft een rapport gemaakt, het is nu aan het politieke niveau om keuzes over de administratieve beleidsondersteuning te maken. Bij de heropstart zal er een voorzitter worden aangeduid en een gemengde ambtelijke groep van Vlaamse Gemeenschap en VGC worden opgericht, die de minister zal bijstaan bij de uitvoering van zijn beleid en mogelijks nieuwe voorstellen zal formuleren. Dat zal natuurlijk een secretariaat vergen.

De Taalwetwijzer overlegt en wisselt informatie uit met alle bevoegde instanties: de vicegouverneur van Brussel-Hoofdstad, de Vaste Commissie voor Taaltoezicht, vzw 'de Rand', maar dat overleg is niet geïnstitutionaliseerd.

De heer *Jo De Ro* informeert of het team potentiële valkuilen ziet als het niet langer onder de minister-president maar onder de minister van Binnenlandse Zaken valt. Hij vraagt daarnaast of er structurele overlegmomenten zijn met de

collega's voor de Vlaamse Rand en zo ja, over welke thema's. De uitdagingen van Brussel en de Rand lopen immers gelijk, een goede politieke en ambtelijke samenwerking is opportuun. Werkt de gemengde ambtelijke werkgroep enkel als er aanleiding toe is, bijvoorbeeld als er een rapport uitkomt, of komt hij regelmatig samen? Zijn er structurele overlegmomenten tussen het coördinatieteam en de VGC?

Hoeveel percent van het totale budget van het Huis van het Nederlands bestaat uit subsidie? Hoe verzekert het coördinatieteam dat de ervaringen en de goede voorbeelden van de projecten ruimer bekendgemaakt worden? Zo vroeg kort geleden een parlamentslid om de ondervindingen van Brussel ook naar de Aalsterse scholen te laten doorstromen omdat ook zij veel anderstalige leerlingen hebben.

Tot 1 maart maakt het team deel uit van de Stafdienst van de Vlaamse Regering, net als de Studiedienst van de Vlaamse Regering. Hij informeert of (demografische) cijfergegevens die trends en evoluties in Brussel en de Vlaamse Rand aangeven, voldoende doorstromen naar de andere beleidsdomeinen, Welzijn, Onderwijs, Jeugd. De vergroening noopt immers tot aanpassingen in aanbod, aanpak en subsidies. Neemt het coördinatieteam Brussel daar initiatieven voor?

De heer *Bart Nevens* weet dat de 86.000 studenten in Brussel niet altijd de juiste of goede huisvesting vinden. Er zijn zelfs Brusselse studenten die in Leuven op kot zitten. Traditioneel blijven sommige afgestudeerden hangen in de stad waar ze studeerden. Is er al een vergelijking tussen de kwaliteit van koten in Brussel en in andere studentensteden? Is het bekend waarom er een probleem is met de huisvesting in Brussel? Heeft dat te maken met reglementen, met controle? De minister wil wel met voorbeeldprojecten in de verf zetten dat er wel degelijk geïnvesteerd wordt.

Mevrouw *Ann Steenwinckel* legt uit dat de samenwerking met de collega's van de Vlaamse Rand informeel verloopt, maar gezien de gezamenlijke huisvesting, er ook dagelijks contact en zo nodig overleg is. Zo wordt er bijvoorbeeld samengewerkt rond BRIO, voor het documentatiecentrum. Voorts zijn er overlegmomenten – meer op het politieke niveau – van de Vlaamse overheid met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, bijvoorbeeld over onderwijs. Daarvoor moet de administratie dan een voorstel formuleren. Met vzw 'de Rand' wordt samengewerkt inzake het Huis van het Nederlands waarbij een aantal goede praktijken samen werden uitgebouwd, en verspreid werden over de rest van Vlaanderen. Het is niet altijd mogelijk samen te werken of elkaars expertise aan te wenden want de Brusselse context is nog altijd anders dan die in de Rand en daarenboven oefent Vlaanderen in de Rand ook de gewestbevoegdheid uit.

De samenwerking met de Vlaamse Gemeenschapscommissie zal opnieuw structureel zijn als de Taskforce Brussel actief is. Ambtenaren, Vlaamse Regering, Vlaams Parlement zullen daarin samen beleidsopties bespreken. Voor het overige is het overleg voornamelijk ad hoc. Coördinatie Brussel werkt vooral met de VGC samen over een aantal projecten. Dat geldt ook voor samenwerking met andere functioneel bevoegde ministers.

De omgevingsanalyse opgesteld door de taskforce, in samenwerking met de studiedienst en de bevoegde administraties, heeft een signaalfunctie voor evoluties bijvoorbeeld op demografisch vlak, gezinssamenstelling, economie, werkgelegenheid. Iedere administratie kan daarop voortgaan. Het beleidsdomein is beter in staat dan het coördinatieteam om de trends te zien en signalen te geven.

Mevrouw *Kassandra Bulckaert* legt uit dat de begroting van het Huis van het Nederlands in 2015 3.366.661 euro te besteden heeft: 385.000 euro uit subsidies, 2.600.000 van andere overheden, de rest zijn eigen inkomsten. De privé-koten waarvoor Br(ik tussenpersoon speelt, zijn onderworpen aan de Brusselse gewestelijke huisvestingscode met minimumvoorwaarden onder meer qua oppervlakte en sanitair. Daarnaast heeft Br(ik een kwaliteitslabel, waaraan alle koten van Br(ik en de privé-koten die zij promoten, moeten voldoen. Br(ik heeft ook een renovatieplan om het bestaande patrimonium te onderhouden en op te frissen. Br(ik promoot gezellige gemeenschappelijke ruimtes zodat een studentengevoel ontstaat. Daarnaast doet de organisatie inspanningen om jonge afgestudeerden in Brussel te houden. Ze voeren promotie maar hebben ook enkele flats voor jonge afgestudeerden.

II. Vlaamse Rand

1. Uiteenzetting door de heer Jan De Bock en mevrouw Elke Vermeire van het team Coördinatie Vlaamse Rand

Situering en doelstellingen

De heer *Jan De Bock*, teamhoofd team Coördinatie Vlaamse Rand, vraagt de parlementsleden uit de beknoptheid van zijn uiteenzetting niets af te leiden over het belang van het Randbeleid. Vzw 'de Rand' is de belangrijkste partner van het team voor het beleid in de Vlaamse Rand.

Mevrouw *Elke Vermeire*, beleidsondersteuner, zegt dat de Vlaamse Rand de negentien gemeenten omvat die rechtstreeks grenzen aan Brussel of aan één van de zes faciliteitengemeenten, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Wezembeek-Oppem, Kraainem, Wemmel en Drogenbos. Het team Coördinatie Vlaamse Rand is, net als het team Brussel in het Boudewijngebouw in Brussel gehuisvest en dit sinds 1997. De Vlaamse Rand is geen officiële afbakening, maar krijgt een bijzonder statuut wegens de grootstedelijke druk en meertalige context, maar uiteraard ook om het authentieke karakter te handhaven. De huidige minister van de Vlaamse Rand is de heer Ben Weyts.

Het team Coördinatie Vlaamse Rand verhuist, net als het team Coördinatie Brussel, van het departement DAR naar het Agentschap Binnenlands Bestuur. Het zal samen met het team Coördinatie Brussel en het team Stedenbeleid deel uitmaken van één afdeling. Het team Coördinatie Vlaamse Rand zelf bestaat uit drie personen: Jan De Bock is teamhoofd, André Verdren volgt de boekhouding op en Elke Vermeire is beleidsondersteuner. De herstructurering heeft wel wat gevolgen voor het team.

Om tot een sterk Randbeleid te komen is een goede samenwerking cruciaal. Het team heeft twee belangrijke partners. De provincie Vlaams-Brabant heeft een eigen cel Vlaamse Rand die de link met de gemeenten legt, taalpromotie en integratie stimuleert en mee onderzoek initieert, bijvoorbeeld de Randtaalbarometer. De vzw 'de Rand' werkt beleidsuitvoerend aan diverse, succesvolle projecten voor taalpromotie en is duidelijk aanwezig in de zes faciliteitengemeenten. De vzw trekt ook het Gordelfestival.

De hoofddoelstelling van het Randbeleid is het behouden en het verstevigen van het Vlaamse karakter. De problemen in de Vlaamse Rand worden vaak herleid tot een taalstrijd tussen het Nederlands en het Frans, hoewel studies aantonen dat er eerder sprake is van internationalisering met veel meer talen dan enkel de Nederlandse en de Franse. Het Vlaamse karakter is geen loutere taalkwestie, maar benadrukt ook een uniek stukje groene gordel met een vaak nog landelijke

inslag. Door beleidsoverschrijdend te werken, wordt ingezet op dit uniek stukje groen en wordt de druk van de hoofdstad zoveel mogelijk opgevangen. In de Vlaamse Rand wordt ook ingezet op zich thuisvoelen en elkaar begrijpen. Dit kan alleen als mensen dezelfde taal spreken. Met de internationale context in het achterhoofd is een goed uitgewerkt taalbeleid dus geen overbodige luxe. Daarom zet de Vlaamse overheid sterk in op taalpromotie en integratie.

Subsidiewerking

Het team werkt met vier pijlers: de subsidiewerking, het Coördinatieplatform Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel, verschillende stuur- en werkgroepen en tot slot de eigen werking en de eigen projecten.

De heer *Jan De Bock* legt uit dat sinds Coördinatie Vlaamse Rand de subsidiëring van vzw 'de Rand' overgenomen heeft van het departement Cultuur, zijn totale budget aanzienlijk gestegen is. Dat de werkingssubsidies een knik vertonen is omdat het team een eenmalig budget kreeg voor de aankoop van de Boesdaalhoeve. Ook de inkomstencurve van de vzw 'de Rand' vertoont een knik ten gevolge van een eenmalig bedrag voor het jeugdhuis Animoro. Dat het Felix De Boeckmuseum in 2013 een eenmalige investeringssubsidie kreeg van 218.000 euro, verklaart een andere knik in de curve. Dat het budget vzw 'de Rand' stijgt in de middelenbesteding van de Coördinatie Vlaamse Rand, is omdat het team de subsidies van andere departementen overneemt, bijvoorbeeld de nieuwe opdracht voor jeugdpromotie. Voor vzw 'de Rand' wijzigt er niets.

Nominatieve subsidies

Mevrouw *Elke Vermeire* legt uit dat er twee soorten subsidies zijn: de nominatieve subsidies en de subsidies ad hoc. De nominatieve subsidies keren jaarlijks terug en hebben een duidelijke functie in het Randbeleid. Daarnaast kunnen verenigingen en gemeenten een ad-hocsubsidie aanvragen. De dossiers worden grondig geanalyseerd, waarna het team er een advies over schrijft. De uitbetaling gebeurt in schijven en tot slot volgt de finale verwerking van het dossier.

Met vzw 'de Rand' wordt een samenwerkingsovereenkomst opgesteld. In 2015 heeft de vzw een budget van 5,204 miljoen euro. De heer Eddy Frans zal verder vzw 'de Rand' toelichten.

Ring-tv, de regionale zender, is een belangrijke promotor van het Vlaamse karakter van de Rand. De uitzendingen brengen de kijker op de hoogte van het Randbeleid. Het magazine *Bed & Breakfast* focust dan weer op de toeristische mogelijkheden. Zowel *Over de Rand* als het wekelijkse nieuwsoverzicht worden met teletekst ondertiteld in het Engels en het Frans. Zo betreft Ring-tv de anderstalige kijker bij het leven en het beleid in de Rand. Ring-tv heeft in 2015 een budget van 324.000 euro.

Het museum FeliXart krijgt steun als Vlaams strategisch project in een faciliteitengemeente. Het museum voert een tweesporenbeleid, waarbij het inzet op het culturele en het toeristische. Het richt zich ook op het groene karakter van de Rand en betreft inwoners, scholen en andere geïnteresseerden. Coördinatie Vlaamse Rand geeft het museum dit jaar een subsidie van 180.000 euro.

Naast voornoemde nominatieve subsidies zijn er, zoals gezegd, ook de ad-hocsubsidies. BRIO ontvangt van het team een subsidie van 62.000 euro, die wordt besteed aan de opzet en de actualisering van het digitale documentatiecentrum Vlaamse Rand en de website. BRIO schrijft voor de website geregeld wetenschappelijke fiches, levert ook andere wetenschappelijke input en zorgt voor een duidelijkere positionering van de Vlaamse Rand in wetenschappelijke

kringen. Het documentatiecentrum publiceert ook minstens vier keer per jaar Randbrieven. Die bevatten niet alleen wetenschappelijke informatie, maar berichten ook over het Randbeleid. Ze worden opgesteld door een medewerker van vzw 'de Rand' en een medewerker van BRIO. Coördinatie Vlaamse Rand stuurt het documentatiecentrum.

Daarnaast subsidieert Coördinatie Vlaamse Rand nog een 120-tal projecten van gemeenten en instellingen. De subsidievoorwaarden zijn dat het project het Vlaamse karakter van de Rand steunt, dat het project mensen samenbrengt of de integratie bevordert. Kortom, het coördinatieteam steunt de projecten, die het lokale leven in de Rand steunen en mogelijks anders zouden verdwijnen. Voorbeelden zijn: 11 julivieringen, Strapatzen in Sint-Pieters-Leeuw, de Druivencross in Overijse, en het Vijverfestival in Dilbeek. Ook het Huis van Gezondheid dat ervoor zorgt dat inwoners terecht kunnen bij Nederlandstalige zorgverleners en enkele projecten in Nederlandstalige scholen leidt, ontvangen subsidies.

Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel

Het coördinatieplatform Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel volgt het flankerende beleid, bestaande uit 63 maatregelen ter versterking van het eigen karakter van de Vlaamse Rand. De vergaderingen van het platform worden voorgezeten door de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant, de heer Lodewijk De Witte. De uitnodigingen, de agenda, het verslag werden voorheen gemaakt door personeel van het departement DAR. Met de herstructurering zal het team herbekijken hoe en of hij die taak kan uitvoeren. Andere leden van het coördinatieplatform zijn vzw 'de Rand', de gemeenten en de administraties van bijna alle beleidsdomeinen. Ook zij engageren zich om maatregelen te nemen onder meer op vlak van mobiliteit, economie en werk, wonen, welzijn, jeugd, integratie, open ruimte, geluidshinder enzovoort. Het coördinatieplatform vergadert maandelijks en rapporteert zesmaandelijks aan de Vlaamse Regering met fiches. In uitvoering van het regeerakkoord zal het coördinatieplatform gefuseerd worden met de Taskforce START. De concrete uitwerking daarvan moet nog nader worden bekeken.

Een andere belangrijke partner, de Studiedienst van de Vlaamse Regering, blijft onder de vleugels van de DAR. Het team hoopt dat de samenwerking even vlot zal verlopen. De studiedienst maakt deel uit van het coördinatieplatform en van het documentatiecentrum. De studiedienst publiceert jaarlijks het Cijferboek Vlaamse Rand. Een update daarvan is te vinden op de website Lokale Statistieken. De studiedienst publiceert ook andere studies over de Vlaamse Rand.

Eigen werking

Onder de eigen werking van het team valt het onthaal van nieuwkomers en nieuwe bedrijven. Voorheen gebeurde dat met een brochure, maar nu met een driemaandelijkse folder. De nieuwkomers worden gedetecteerd op basis van informatie van het Rijksregister. CORVE levert de informatie over de nieuwe bedrijven.

Het team beheert daarnaast een website die binnenkort vernieuwd wordt. Het team beantwoordt ook parlementaire vragen: voor het jaar 2013 negen mondelinge en vijfenzeestig schriftelijke vragen. Andere taken zijn mediaruimte bieden, de begroting opstellen, de beleidsnota en -brieven en interne rapporten schrijven, enkele ad-hocprojecten uitvoeren, Randuitcheques voor anderstaligen die lessen Nederlands volgen verspreiden. Tot slot schrijft het team ook studieopdrachten uit, meestal overheidsopdrachten, en volgt die op, bijvoorbeeld de Randtaalbarometer. Het budget voor de eigen werking krimpt het meest met

de besparingen en wordt in 2015 beperkt met 160.000 euro. Mevrouw Vermeire en de heer De Bock maken ook deel uit van stuur- en werkgroepen: de maandelijkse redactievergaderingen van de Randkrant, de driemaandelijkse vergaderingen van de stuurgroep Taalpromotie van het Huis van het Nederlands, de jaarlijkse stuurgroep van het Huis voor Gezondheid, de stuurgroep van het documentatiecentrum Vlaamse Rand, de nieuwe stuurgroep Taalpromotie en integratie voor de samenwerking met vzw 'de Rand' en de EVA Integratie en Inburgering, de interne werkgroep Communicatie, de op te richten Taskforce Onderwijs voor de Vlaamse Rand. Veel kan de spreker nog niet zeggen over dat laatste, alleen dat het de bedoeling is mensen van op het terrein erbij te betrekken. Daarnaast neemt het team nog deel aan het Randplatform, waar ook de gemeenten lid van zijn, en aan het Randoverleg, dat zich buigt over de interne samenwerking.

2. Uiteenzetting door de heer Eddy Frans, vzw 'de Rand'

Inleiding

De heer *Eddy Frans*, algemeen directeur, dankt voor de kans die vzw 'de Rand' krijgt om haar werking, perspectieven, knelpunten en aanbevelingen toe te lichten. Sinds hij algemeen directeur werd in 2001 is het de vierde keer dat hij hier te gast is. Zijn uiteenzetting vindt uiteraard aansluiting bij de beleidsnota van minister Weyts.

Vzw 'de Rand' werd eind 1996 opgericht bij decreet. Sinds 2004 is de vzw een private EVA bij de DAR. Met de recente beslissingen van de Vlaamse Regering zal het Randbeleid en dus ook de vzw ingedeeld worden bij het Agentschap Binnenlands Bestuur. De Vlaamse overheid en de provincie Vlaams-Brabant zijn de structurele partners en subsidiënten van de vzw. Vzw 'de Rand' krijgt een nominatieve basisdotatie van het Vlaamse Randbeleid van ongeveer 5 miljoen euro. De schijnbare stijging is het gevolg van de samenvoeging van subsidiebronnen en extra middelen voor bijkomende taken zoals het lokale jeugdbeleid in de faciliteitengemeenten. Van de provincie krijgt de vzw een basisdotatie van 675.000 euro. Voorts ontvangt ze projecttoelagen van andere Vlaamse departementen, bijvoorbeeld een subsidie van 173.000 euro van de administratie Sport voor het Gordelfestival, een subsidie voor het lokale sportbeleid in de faciliteitengemeenten, die nog niet toegevoegd is aan de algemene dotatie en tot slot de cultuurmiddelen voor de basiswerking van het Felix De Boeckmuseum.

In die context zijn op dit ogenblik minister Weyts en gedeputeerde Tom Dehaene bevoegd. De doelstelling van de organisatie is zeer algemeen geformuleerd: het Nederlandstalige karakter van de Vlaamse Rand ondersteunen en bevorderen. Hoewel de verdere specificering duidelijk maakt dat de opdrachten zich vooral situeren in het culturele landschap. Het werkgebied van vzw 'de Rand' zijn bij voorrang de zes faciliteitengemeenten, waar de vzw ook de gemeenschapscentra exploiteert, maar in secundaire orde ook de hele Vlaamse Rand. Gemeenten die niet tot de negentien behoren, genieten in de mate van het mogelijke ook ondersteuning. In de bestuursorganen zitten, conform het decreet en de statuten, vertegenwoordigers van de Vlaamse overheid, van de provincie Vlaams-Brabant en van het sociaal-culturele werkveld van de zeven gemeenschapscentra.

De werking van de vzw is heel divers, hoewel alle werkingsonderdelen uiteraard gefocust zijn op de missie van de organisatie. De manier van werken verschilt: voor sommige terreinen in de eerste lijn, rechtstreeks voor de basisdoelgroepen, voor andere onderdelen in een tweede lijn, ondersteunen van gemeentebesturen of het middenveld.

Besparingen

De besparingen zijn hard aangekomen bij de vzw. Ze gingen immers verder dan de vermindering van de subsidie van de Vlaamse overheid ingevolge de besparingen van 2015. Ook in 2013 en 2014 trouwens werden al, zij het beperkter, minder middelen toegekend door de Vlaamse overheid en door de provincie Vlaams-Brabant. De provincie heeft de vzw in 2015 ontzien, maar de gedeputeerde doet geen uitspraken over de toekomst, omdat hij niet weet wat de provincies nog aan besparingen boven het hoofd hangt.

Voor 2015 bedraagt de vermindering van de subsidie van de Vlaamse overheid 175.000 euro, dit is 10 percent van het budget voor werking. Zoals al besproken in de commissie heeft de vzw in feite 500.000 euro bespaard. Dit is te wijten aan een structureel deficit van de organisatie die het gevolg is van de anciënniteitskosten voor personeel – die niet worden gesubsidieerd –, van gestegen kosten voor het onderhoud van de gebouwen en van een algemene stijging van kosten.

Wat zeer tegen de borst stuit, is dat begin juli 2014 gemeld werd dat de reserves, die deels het deficit konden delgen, niet meer mogen aangewend worden, maar gewoon op de rekening moesten blijven staan. Deze reserves waren nochtans volkomen in overeenstemming met en in uitvoering van de beheersovereenkomst, later samenwerkingsovereenkomst. De vzw werd zelfs door de overeenkomst verplicht sommige reserves aan te leggen. Deze omslag van de administratie, gevolg van de ESR-benadering, werd door de vzw als contractbreuk aangevoeld en heeft de raad van bestuur van september 2014 genoopt tot drastische beslissingen. De meeste werkingsterreinen leveren 10 percent in op hun werkingsbudget: de gemeenschapscentra, de taalpromotie, de ondersteuning derden, het Gordelfestival, het onderhoud van de gebouwen. Om het besparingsobjectief te halen zijn, gezien de hoge druk- en verspreidingskost, de maatregelen in de RandKrant ingrijpender. Het werkingsbudget daalt met 40 percent, in totaal met 220.000 euro. Het management en de raad van bestuur hebben ervoor gekozen om personeel zoveel als mogelijk te ontzien, omdat daar precies het kapitaal van de organisatie zit onder de vorm van expertise. In het organigram zijn dan ook maar twee functies geschrapt.

Minister Weyts heeft ondertussen 40.000 euro extra toegezegd voor 2015. Dat was nodig om niet nog meer te hoeven besparen. De minister wil bovendien onderzoeken of er een mogelijkheid bestaat om de reserves toch aan te spreken. Hij onderzoekt ook andere mogelijkheden om de besparingen te milderen, wat nodig zal zijn om de werking te handhaven. Vanaf 2018 zal vooral de anciënniteit opnieuw voor problemen zorgen. De vzw heeft weldoordacht beslist over de pijnlijke besparingen die hoe dan ook de output zullen beperken. Toch blijft de vzw relevant voor de doelstellingen van het Vlaamse Randbeleid.

De positionering van de organisatie: waar staan we (niet) voor?

Het specifieke beleid van de Vlaamse Regering voor de Vlaamse Rand is een transversaal beleid. Het is een beleid dat aan vrijwel alle bevoegdheden van de Vlaamse overheid raakt: Onderwijs, Welzijn, Ruimtelijke Ordening, Huisvesting, Mobiliteit enzovoort. Binnen dat coördinerend beleid heeft de minister bevoegd voor de Vlaamse Rand ook eigen beleidsruimte, en precies daar situeert zich de opdracht vzw 'de Rand', een opdracht voor het Nederlandstalige karakter via een culturele invalshoek.

Nog heel wat andere actoren bevorderen het Nederlandstalige karakter, elk met een specifieke focus en karakteristieken: van regering over provincie tot gemeentebesturen, van VDAB tot Kind en Gezin, van regulier onderwijs tot volwassenenonderwijs en basiseducatie, de nieuwe organisatiestructuren voor

inburgering en integratie, het Huis van het Nederlands enzovoort. Vzw 'de Rand' is een van die actoren, een niet onbelangrijke, want de enige die expliciet en exclusief de hele regio als werkterrein heeft. Dat is ook de reden waarom vzw 'de Rand' de werkzaamheden bijwoont van het coördinatieplatform VSGB en van het platform van gemeenten uit de Rand. Dat laatste is een provinciaal initiatief dat het mogelijk maakt om contacten te verzorgen en expertise te delen met andere gemeenten dan de negentien.

Ter bevordering van het Vlaamse karakter voeren sommige actoren een beleid met een regelgevend kader dat afdwingbaar is. De taalwetgeving is belangrijk, maar ook het beleid inzake werk en onderwijs, de acties voor kennis van Nederlands in de sociale huisvesting enzovoort. In al deze domeinen gelden formele en wettelijke voorschriften, waarin de vzw geen rol speelt. Controleren en sanctioneren van deze regelgeving zit bij diverse andere overheden en administraties.

Naast en complementair aan het formele, maar even belangrijk, is een beleid dat inzet op spontane motivatie en goesting om Nederlands te leren en te gebruiken. Dit is bij uitstek het werkterrein van vzw 'de Rand', dat zijn expertise vooral inzet op de vrije tijd van mensen. Doel is om iedereen te betrekken bij het gemeenschapsleven en te zoeken naar verbindende elementen, vanuit een Vlaamse profilering, om zo de aantrekkelijkheid van het Nederlands als communicatietaal te benadrukken. De vzw ziet eerder kansen en behoeften dan bedreigingen. Een houding die overtuigd is van de eigen kracht, maar respect toont, en met een open en uitnodigende boodschap, geeft het meest kans op een positieve respons. Die positieve respons blijkt uit de niet-onaanzienlijke motivatie van vele nieuwkomers om zich te integreren. In die gedachtegang pleit vzw 'de Rand', net als de Raad van Europa, voor een grotere talenkennis en dus meertaligheid, een grote troef zowel voor wie het Nederlands als moedertaal heeft als voor wie anderstalig is en hier woont. Van die laatste groep wordt uiteraard verwacht dat hij ook Nederlands leert.

De omgeving

Vzw 'de Rand' is op veel vlakken actief en ontwikkelt zich op verschillende terreinen, bijvoorbeeld taalpromotie, tal van projecten en methodieken. Voor een buitenstaander kan dit als versnippering of gebrek aan focus overkomen. Het is echter een bewuste keuze, die het gevolg is van de noodzaak aan diversificatie van middelen en initiatieven. Focus is altijd wel het gebruik van het Nederlands om sociale contacten aan te moedigen. Om het Nederlandstalige karakter in de Vlaamse Rand te bevorderen moet er immers oog zijn voor de vele en diverse behoeften van inwoners op het vlak van taal en integratie. Zoals uit de taalbarometer en uit tal van andere onderzoeken blijkt is de sociaaleconomische diversiteit zeer groot, maar ook de taalachtergrond van de inwoners is divers. Het is zeker niet zo eenvoudig dat de bevolking op te delen is in Vlamingen en anderstaligen. Daarom is er maar één antwoord gepast: vraaggestuurd werken en maatwerk, en netwerken met partners die methodieken en ervaringen delen en multipliceren. Slechts dan is het aanbod zo pluriform en fijnmazig mogelijk om op de talrijke behoeften in te spelen.

De voorbije jaren is afdoende gebleken dat acties en werkingsonderdelen positief worden gewaardeerd. De toegevoegde waarde van vzw 'de Rand' ligt vooral in de expertise in de deelwerkingen, die het resultaat is van het koppelen van theorie aan praktijk. Zowel in de eerste als in de tweede lijn werkt de vzw vraaggestuurd en in samenwerking of coproductie, telkens op maat van de Vlaamse Rand, steunend op ervaring, maar ook met ruimte voor pionieren om nieuwe expertise op te doen. Omdat de vzw werkt op vraag van lokale partners, zijn de resultaten praktisch, dadelijk toepasbaar en niet vrijblijvend. Niet alleen de verbindende

projecten op centrumniveau, ook de taalpromotie-instrumenten en methodieken, die de integratiesector gretig afneemt, zijn hier voorbeelden van.

De gemeenschapscentra en de zes faciliteitengemeenten

Zonder de specifieke situatie en uitdagingen van de faciliteitengemeenten zou vzw 'de Rand' allicht nooit zijn opgericht. Tot op vandaag blijven de zes faciliteitengemeenten en de zeven gemeenschapscentra, waarvan eentje in Jezus-Eik, de onbetwistbare kern van de werking. De centra in de zes faciliteitengemeenten en in Jezus-Eik betekenen een niet meer weg te denken meerwaarde voor de lokale sociaal-culturele dynamiek en het gemeenschapsleven. De centra ondersteunen de lokale Vlaamse verenigingen en de lokale Nederlandstalige cultuurraden, ze bieden ruimte, en zijn zowel actief als passief partners van het lokale middenveld. Bovendien zorgen de centra voor een aanvullend eigen cultureel programma en hebben ze een schoolprogrammering. Een lokale programmeringscommissie van vrijwilligers begeleidt de werking. Voor de samenstelling, de promotie en de ticketverkoop van de eigen programmering werkt de vzw verregaand en intensief samen met andere gemeentelijke centra, in een sfeer van collegialiteit en afstemming. Ook voor projectwerking wordt vaak met andere gemeenten samengewerkt.

De lokale werking van de centra focust op gemeenschapsvorming waarbij de hele lokale gemeenschap als doelgroep beschouwd wordt. Niet alleen Nederlandstaligen zijn welkom, ook anderstaligen worden warm onthaald en aangemoedigd Nederlands te leren en te gebruiken: cursussen NT2 in samenwerking met CVO's vinden plaats in de centra, evenals gespreksgroepen en cafécombinaties waar men Nederlands kan oefenen. Via korte anderstalige teksten op de website worden anderstaligen geïnformeerd over een geschikt aanbod. Taaliconen gidsen hen daarbij.

De centra proberen voor een aantal evenementen en projecten een gemengd publiek van anderstaligen en Nederlandstaligen te bereiken: waar nodig worden projecten ook met die focus vormgegeven. Families met kinderen zijn daarbij een prioritaire doelgroep met evenementen als de boekenkaftdag Ezelsoor, de Kinderhoogdag, Zotte Zondag, Open Tuinen enzovoort. In Linkebeek is er maandelijks een Repair Café, waar met respect voor het Nederlands, vele talen en nationaliteiten elkaar ontmoeten. Nederlandse lessen worden er gepromoot. Dergelijke initiatieven staan model voor hoe de vzw werkt: open en bruggen slaand, met het Nederlands als verbindend element. Zelfs voor de leerlingen van de derde graad van Franstalige basisscholen programmeren de centra jaarlijks een eenvoudige Nederlandstalige schoolvoorstelling om hen op een positieve manier met het Nederlands in contact te brengen. Dat initiatief wordt bijzonder gewaardeerd door de Franstalige leerkrachten. Het verheugt de vzw dat ze voor een aantal projecten soms, en stilaan wat vaker, kan samenwerken met gemeentebesturen. Sinds 2013 stelt een aantal zich coöperatiever op, wat toch hoop geeft. Voor alle duidelijkheid: voor de eigen projecten die anderstaligen onthalen, blijft het Nederlandstalige karakter van het project gevrijwaard door visuele ondersteuning, taaliconen en duidelijke taal, zowel bij de eigen medewerkers als bij de vrijwilligers.

Sinds 2014 is vzw 'de Rand' in de faciliteitengemeenten die zelf geen plan hebben, ook bevoegd voor het lokale sportbeleid en het lokaal jeugdbeleid. De vzw stelde zo een sportbeleidsplan op voor Kraainem, Wezembeek-Oppem en Linkebeek en een jeugdbeleidsplan voor alle faciliteitengemeenten behalve Sint-Genesius-Rode. Op zich is het natuurlijk positief dat de lokale verenigingen en clubs zo toch de ondersteuning krijgen die het gemeentebestuur in andere gemeenten geeft. Het systeem heeft echter ook beperkingen. De spreker geeft er drie. Doordat de vzw geen extra personeel heeft voor die opdracht met heel wat

administratieve vereisten, kan ze slechts beperkt in de diepte werken en blijft ze afhankelijk van de vrijwilligers van de verenigingen en de clubs. Het ontbreekt vzw 'de Rand' daarnaast natuurlijk aan een aantal belangrijke hefboomen om lokaal sport- en jeugdbeleid te voeren. Zo valt de sportinfrastructuur onder de gemeentelijke bevoegdheid. Vzw 'de Rand' moet voldoen aan dezelfde decretale verplichtingen en doelstellingen als de andere gemeenten, terwijl dat in de specifieke context van de zes soms niet relevant of alleszins onrealistisch is. Zo is er geen enkele club met een jeugdwerking of -begeleider, maar moet het Bloso-reglement inzake professionalisering van jeugdsporttrainers of inzake het bereiken van kansengroepen toch gevolgd worden. Jeugd en Sport zal in andere gemeenten overgeheveld worden naar het Gemeentefonds, maar niet in de faciliteitengemeenten. De spreker hoopt dat de administratieve vereenvoudiging er wel zal worden toegepast.

De ondersteuning van het Nederlandstalige verenigingsleven in al zijn vormen in de faciliteitengemeenten moet en zal een prioriteit blijven. Anderzijds wil de vzw iedereen bereiken die het Nederlands genegen is of kan worden en blijft ze verantwoordelijk voor de jeugd- en sportbeleidsplannen in een aantal gemeenten. Dat legt een grote druk op de kleine personeelsteams van de gemeenschapscentra, die voor inhoudelijke taken slechts één centrumverantwoordelijke en één stafmedewerker voor jeugd en sport tellen. Een contrast met de royalere personeelsbezettingen in Brusselse gemeenschapscentra. Het gevolg is dat ze niet alle kansen kunnen grijpen. Sommige faciliteitengemeentebesturen ondernemen stappen om naast het Vlaamse ook een lokaal integratiebeleid te voeren. Als de gemeenten dat zien zitten, zou de vzw daar best partner in worden, maar nog meer hooi op haar vork nemen is op dit moment niet mogelijk. De beleidsevoluties in de zes faciliteitengemeenten blijven een aandachtspunt, zeker als de gemeenten zelf een jeugd- en sportbeleid voeren. De heer Frans kijkt uit naar de evaluatie van de administratie van het jeugd- en sportbeleid van Sint-Genesius-Rode dat vorig jaar startte. De geruchten zijn niet altijd even positief.

Andere specifieke opdrachten betreffende 'de zes'

In een overzicht van de werking van vzw 'de Rand' in de zes faciliteitengemeenten mogen volgende opdrachten niet onvermeld blijven. De vzw is medebeheerder van het Museum Felix De Boeck in Drogenbos en stippelt mee het beleid uit. De voorzitter van het museum is een vertegenwoordiger van vzw 'de Rand'. De vzw verzorgt sinds 2014 de ondersteuning van twee privaatrechtelijke bibliotheken in Drogenbos en Kraainem. Tot nu kon vzw 'de Rand' deelnemen aan het erfgoedconvenant Pajottenland-Zennevallei en daarin de belangen van Drogenbos, Sint-Genesius-Rode en Linkebeek opnemen, die zelf niet toetraden tot de cultuurregio. De provincie Vlaams-Brabant droeg haar mandaat daarvoor over aan de vzw. Nu de provincies geen bevoegdheden meer hebben over persoonsgebonden materies, heeft de provincie zich teruggetrokken uit de cultuurregio, zodat de vzw er vanaf 2015 geen deel meer van uitmaakt.

Vzw 'de Rand' verzorgt ook het secretariaat van de Conferentie van Vlaamse Mandatarissen. De vzw betaalt met eigen budget het eigenaarsonderhoud van de gebouwen die ze in beheer kreeg van de Vlaamse Gemeenschap. Dit is een soepele werkwijze, maar gezien de besparingen is het niet meer mogelijk een proactief onderhoudsbeleid te voeren.

Taalpromotie

De voorbije jaren is taalpromotie voor vzw 'de Rand' en voor de regio steeds belangrijker geworden. Taalpromotie staat voor het promoten van het aanbod NT2 bij zoveel mogelijk geïnteresseerden, alsook voor het bieden van oefenkan-

sen Nederlands. Dit laatste doet een groot appel op de motivatie en bereidheid van anderstaligen om te integreren en de taal almaar beter te leren. Sinds 2006 is vzw 'de Rand' actief in taalpromotie. Samen met de provincie en het Huis van het Nederlands Vlaams-Brabant voert de vzw in september campagne voor het NT2-aanbod. De vzw breidt daar nog een vervolg aan begin januari. Daarnaast biedt de vzw ook NT2 aan in de centra.

Door de jaren heen werden daarnaast heel wat methodieken ontwikkeld en uitgetest om Nederlands te oefenen. In de Rand is dat belangrijk omdat in tegenstelling tot de rest van Vlaanderen er veel minder natuurlijke oefenkansen zijn. Een overzicht van alle projecten vinden de parlementsleden op de website. Al deze methodieken en projecten benaderen de anderstalige in zijn vrije tijd: bij het winkelen, bij het ontspannen, bij het zoeken naar gepast vrijetijdsaanbod voor de kinderen en voor zichzelf, bij zijn bezoek aan het gemeentehuis, bij het zoeken naar aangepaste digitale ondersteuning voor zijn leerproces Nederlands enzovoort, en dat voor heel wat doelgroepen: volwassenen en kinderen, verenigingen en individuen, anderstalige nieuwkomers, Franstalige Belgen en expats. De spreker somt toch enkele projecten op. Voor speelpleinen werd het project Taalspeler ontwikkeld. Voor speelpleinen en jeugdverenigingen is een dvd gemaakt met tips om met anderstaligheid om te gaan. Een andere dvd deed hetzelfde voor sportclubs. Onlangs werd met veel succes trouwens een sportwoordenboekje ontwikkeld, op vraag van de lokale integratiediensten, om de integratie van anderstaligen in de lokale sportclub te vergemakkelijken. Handelaars worden gestimuleerd om anderstaligen die Nederlands willen oefenen, in het Nederlands te helpen. Sinds wordt samengewerkt met UNIZO heeft dat toch wat meer impact. Cursisten Nederlands geeft de vzw een culturele succeservaring via een aan hen aangepaste podiumproductie, theateraal of muzikaal. Cursisten worden ook gestimuleerd om kennis te maken met het voor Vlaanderen zo typische verenigingsleven, met het project Bijt in je Vrije Tijd. De vzw heeft formules beschikbaar gesteld aan gemeenten om anderstalige kinderen een taalstage van een week te laten doorlopen.

Belangrijker dan een opsomming is aan te geven op welke manier deze projecten vorm en inhoud krijgen en wat hun effect is. Vzw 'de Rand' werkt vraaggestuurd. Dit betekent dat de inzet van middelen afgestemd wordt op de behoeften. De gemeentelijke integratie- en vrijetijdsdiensten en de NT2-sector zijn daarbij de belangrijkste inspiratiebronnen en katalysatoren van behoeften. Die werkwijze is de beste garantie dat de instrumenten en methodieken ook gebruikt worden, wat de praktijk bewijst.

De effecten van taalpromotiebeleid zijn niet gemakkelijk meetbaar en aanwijsbaar. Beweren, zoals sommigen doen, dat de taalpromotie van de vzw slechts een druppel op een hete plaat is, is echter allerm minst juist. Dat bewijst de positieve perceptie van taalpromotie, zoals aangetoond in de taalbarometer en in de recente provinciale studie inzake behoeften van anderstalige nieuwkomers.

De beleidscontext voor taalpromotie is gewijzigd. Vanaf 2015 is het Agentschap Integratie en Inburgering operationeel. Die organisatie heeft ook het taalbeleid en de taalpromotie onder haar bevoegdheid. Gezien de ervaring van de vzw zal het agentschap, conform het regeerakkoord, voor de Rand samenwerken met de vzw. Dit zal worden vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst tussen beide. Uit een gesprek met de leidend ambtenaar leerde de heer Frans dat de vzw haar manier van werken gewoon mag voortzetten: vraaggestuurd en in samenwerking met de lokale integratiediensten. Het provinciale integratiecentrum is overgegaan naar het agentschap, maar de ambtenaren zijn dezelfde gebleven.

Vzw 'de Rand' zal ook blijven inzetten op een lerend netwerk voor taalbeleid en taalpromotie, waar ook het Agentschap Integratie en Inburgering, Arch'educ, Kind en Gezin, UNIZO, Vlaamse Dienst Speelpleinwerk enzovoort, zullen worden uitgenodigd deel van uit te maken.

Publicaties

In elk van de zes faciliteitengemeenten wordt een gemeenschapskrant verdeeld. Deze publicaties bevatten naast nieuws uit de gemeente ook nieuws uit het centrum en het verenigingsleven en nieuws uit de provincie en de Vlaamse gemeenschap. De gemeenschapskranten worden in principe louter Nederlandstalig gepubliceerd. Vanaf 2015 zullen er, na overleg met de lokale redacties, ook korte anderstalige samenvattingen in staan, naar analogie met de RandKrant. Om budgettaire redenen wordt één nummer per jaar geschrapt.

De RandKrant bedient de hele rand rond Brussel en zal ook één nummer per jaar minder publiceren. Uit budgettaire noodzaak krijgt afwisselend slechts de helft van de regio de krant in de bus. De papieren editie aan huis blijft dus behouden. De digitale RandKrant, de website, zal beter en uitgebreider worden, en er komen ook maandelijks nieuwsbrieven. Daarnaast zullen er papieren meeneemexemplaren liggen op publieke plekken. Van een aantal artikelen in Randkrant worden anderstalige samenvattingen gepubliceerd. De reacties, zowel van Nederlandstaligen als anderstaligen, hierop zijn zeer positief.

Om de vijf jaar wordt er een lezersonderzoek van RandKrant en de gemeenschapskranten uitgevoerd. De laatste keer gebeurde dat in 2013. De resultaten zijn raadpleegbaar op de site van het documentatiecentrum. De algemene appreciatie van de tijdschriften ligt hoger dan in 2008. Anderstaligen blijken de samenvatting te lezen, wat hun aanzet om ook het volledige artikel te doorworstelen.

Documentatiecentrum

Voorts vermeldt de spreker de oprichting in 2008 van het documentatiecentrum Vlaamse Rand. Zorgwekkend voor de toekomst van het documentatiecentrum is enerzijds het wegvallen van het budget van de provincie voor onderzoeksprojecten en anderzijds de positie van de Studiedienst van de Vlaamse Regering, waardoor het niet duidelijk is of hij diensten blijft leveren. Op 30 januari organiseert BRIO samen met het documentatiecentrum, vzw 'de Rand' en de provincie een studiedag in de Zandloper over de taalbarometer.

Gordelfestival

Sinds de editie 2013 is vzw 'de Rand', samen met Bloso en de provincie, coördinator van het Gordelfestival. Omdat er daar wat misverstanden over bestaan, raadt de spreker de parlementsleden de lezing aan van de precieze opdracht die de vzw van de regering in 2013 kreeg. De vzw organiseerde in 2013 en 2014 het evenement. In 2014 lag de focus op de gemeente Vilvoorde, in 2013 op Pepingen. In 2015 zal Londerzeel focusgemeente zijn. In 2015 zullen ook de faciliteitengemeenten nadrukkelijker op het voorplan komen. Het Vlaamse karakter van de Rand zal in de communicatie de boventoon voeren.

De relatie met Brussel

De Vlaamse Rand zou de Vlaamse Rand niet zijn zonder Brussel. De natuurlijke en altijd aanwezige spanning tussen een grootstad en zijn hinterland wordt in het geval van Brussel en de Vlaamse Rand nog versterkt door de taalverhoudingen en wettelijke taalafspraken. Het is dan ook logisch dat een organisatie die zich in

de Vlaamse Rand bezighoudt met het ondersteunen van het Nederlandstalige karakter ook kijkt naar en iets zegt over Brussel. Meer en meer komen er vanuit politieke hoek pleidooien voor meer contacten, afspraken en wisselwerking met collega's uit Brussel. Terecht, want taalpromotie is ook relevant in Brussel. En er zijn daar ook Vlaamse gemeenschapscentra, het tijdschrift Brussel Deze Week en het documentatiecentrum Brussel. Redenen genoeg dus om goede contacten te onderhouden. Het is dan ook enigszins verwonderlijk vast te stellen dat er in de beleidsnota Vlaamse Rand niet verwezen wordt naar Brussel, terwijl dat in de beleidsnota Brussel wel het geval is voor de Vlaamse Rand.

De spreker stelt de pleitbezorgers van expertisedeling met Brussel gerust, want de medewerkers van vzw 'de Rand' hebben nauwe contacten met Brusselse actoren. Ze zitten meerdere keren per jaar samen met het Huis van het Nederlands Brussel, dat ook een werking heeft voor taalpromotie, zij het alleen voor volwassenen en niet voor kinderen. Ze wisselen ervaringen uit en spelen op elkaar in. Taalboulevard, een project van de vzw en het huis, dat oefenkansen inventariseerde, zal door het nieuwe agentschap worden voortgezet. De medewerkers van het documentatiecentrum Vlaamse Rand en het documentatiecentrum Brussel hebben intens werkoverleg. Beide websites zijn trouwens technisch en inhoudelijk sterk verweven.

In samenwerking met de VGC organiseren vzw 'de Rand' om de twee jaar een studiedag over taalstimulering voor kinderen. Heel wat professionals en organisaties ontmoeten elkaar daar en delen succes- en andere ervaringen. Er zijn ook bilateraal contacten tussen Gemeenschapscentra uit Brussel en die van vzw 'de Rand' en tussen de dienst gemeenschapscentra van de VGC en de centra van de Rand. Daarnaast maken de redacties van Brussel Deze Week en van de RandKrant werkafspraken. Zo vermeldt Brussel Deze Week in zijn kalender initiatieven van de Vlaamse Rand.

Slot

Kortom, vzw 'de Rand' heeft een heel brede werking. Om de huidige taken op een goede manier te blijven doen, heeft de structurele financiering nu echt wel een kritisch minimum bereikt. Het water staat aan de lippen. Dat er geen vervanging mogelijk is als iemand lang ziek is, maakt de organisatie kwetsbaar, maar er werd toch voor geopteerd, om, gelet op de zeer positieve respons, alle deelwerkingen te behouden. De komende weken werkt de vzw met het provinciebestuur en de minister aan een nieuwe samenwerkingsovereenkomst. De spreker hoopt uiteraard dat het inhoudelijke verhaal bevestigd en geformaliseerd zal worden, maar ook dat de besprekingen leiden tot meer beleidscontacten tussen de regering en het provinciebestuur. Tot nog toe is die wisselwerking en logische beleidsafstemming er nauwelijks, waardoor er toch wel kansen gemist worden om het beleid voor de Rand sterker en samenhangender te maken.

Daarnaast wordt er ook een samenwerkingsovereenkomst met het Agentschap Integratie en Inburgering voorbereid met duidelijke afspraken over de taalpromotie en een betere afstemming. Voorts herhaalt hij hoe belangrijk het is acties voor het lokale jeugd- en lokale sportbeleid overeen te komen die relevant zijn in de zes faciliteitengemeenten. Administratieve vereenvoudiging is wegens de beperkte personeelsbezetting ook van belang. Vzw 'de Rand' vraagt ook betrokken te worden bij bestuurlijke evolutie in de zes faciliteitengemeenten, vooral voor de toepassing van sectorale decreten die enkel in de faciliteitengemeenten blijven gelden. Elkeen die de vzw wil bezoeken, is op ieder moment welkom, zo sluit de heer Frans zijn uiteenzetting af.

3. Vragenronde

De heer *Michel Doomst* acht de administratieve afbakening van de negentien gemeenten achterhaald. Voor hem is een 'regiostratieve' denkwijze nodig, zeker gezien de uitdijende internationalisering. Halle wordt al vele jaren met die problemen geconfronteerd, maar behoort nog niet tot de doelregio. Acht het coördinatieteam de tijd gekomen om daar werk van te maken?

Aan vzw 'de Rand' zegt hij dat de RandKrant een heel nuttig sensibiliseringsinstrument is. Hij vindt het dan ook jammer dat er op beknabbeld wordt en vindt dat snel moet bekeken worden hoe het weer aan 100 percent kan functioneren. Hij vraagt of de heer Frans kan bevestigen dat kleine, lokale projecten een grotere invloed hebben dan grote strategische projecten.

Mevrouw *Katia Segers* weet dat de afbakening van de negentien gemeenten nergens wettelijk vastgelegd is. De typische problemen zijn veel ruimer verspreid. Ook zij vindt een nieuwe afbakening van het werkingsgebied de Rand nodig. Wat zijn de reacties op het betreurenswaardige wegvallen van het januarinumnummer van de RandKrant?

Mevrouw *Lieve Maes* vraagt of het coördinatieteam voor de folder aan nieuwkomers samenwerkt met de lokale besturen. Die organiseren immers ook onthaalmomenten en baseren zich voor de uitnodigingen op het Rijksregister. De heer Frans zei dat vzw 'de Rand' vraaggestuurd werkt. Wijst de vzw 'de Rand' ook voorstellen af en zo ja, waarom? Het verbaast haar dat er niets gezegd is over Ring-tv waar de vzw toch wordt verondersteld mee samen te werken.

Voor de heer *Willy Segers* zijn de taken van vzw 'de Rand' ook die van de lokale besturen. Het is goed die hier nog eens onder de aandacht te brengen. Voorts informeert hij hoe het coördinatieteam beoordeelt dat een bepaald evenement een bijdrage tot het Vlaamse karakter levert. Wat zijn de criteria om het advies goed te keuren, of om er zaken in op te nemen die niet in de aanvraag staan? Wat is de respons op de Leidraad voor lokale besturen? De spreker hoopt snel meer informatie te krijgen over de Taskforce Onderwijs, te meer omdat er van heel wat schoolbesturen een gezamenlijk taalbeleid gevraagd wordt en die wenden zich tot het gemeentebestuur voor steun.

Hij vraagt of de tijd niet rijp is voor een gemeenschappelijk mediaplatform voor de Rand, naar Brussels voorbeeld. Hoewel het mogelijks besparingen oplevert, is het vooral zijn bedoeling de communicatie daadkrachtiger te maken.

De heer *Bart Nevens* leert uit de taalbarometer dat anderstaligen niet geneigd zijn aan te sluiten bij traditionele jeugdbewegingen. Sportclubs en kinderopvang scoren beter. Bij bakker en kruidenier voelen anderstaligen zich veilig(er) om Nederlands te spreken. Bij openbare diensten is de voertaal sowieso Nederlands. Vzw 'de Rand' heeft in Grimbergen een project gestart om winkeliers te stimuleren het Nederlands te gebruiken bij een eerste contact met anderstaligen. Zo krijgen die mensen de kans hun Nederlands te oefenen.

De heer *Jan De Bock* stelt vast dat heel wat vragen beter aan de minister zouden worden gericht. Hij is het ermee eens dat het Randgebied eigenlijk almaar uitbreidt, de beperking tot de negentien is echter een politieke keuze. Anderzijds worden heel wat maatregelen, oorspronkelijk bedoeld voor de Rand, al ruimer toegepast, bijvoorbeeld Vlabinvest en de tools taalpromotie.

In het begin van de vorige regeerperiode heeft het team alle gemeentebesturen aangeschreven met het aanbod langs te komen. Enkel de integratiedienst van Vilvoorde is daarop ingegaan. De onthaalfolder is opgesteld in vier talen. De

meeste gemeentebesturen willen dat, om begrijpelijke redenen, niet. Het team is altijd bereid tot samenwerking, maar de gemeenten toonden tot nog toe daar weinig animo voor.

Omdat er bij facultatieve subsidies geen duidelijke criteria zijn zoals bij de decretale subsidies, speelde het buikgevoel een rol in de beoordeling. Uiteraard moet het karakter Nederlandstalig zijn, hoewel ook meertalige initiatieven kunnen, als het Nederlands het doel is of het belangrijkste is. Het moet ruimer zijn dan zuiver lokaal, iedereen moet eraan kunnen deelnemen. De aanvragen zijn meestal conform deze basisprincipes.

Het coördinatieteam denkt aan een actualisering van de Leidraad, maar zal die, ook om budgettaire beperkingen, niet opnieuw drukken, maar wel op de nieuwe website zetten. Het team heeft wel het gevoel dat de lokale mandatarissen, die er zo lang om gevraagd hebben, er eigenlijk niet veel mee doen. Helemaal zeker is dat niet, want het team krijgt weinig feedback van het lokale niveau. Bij de herziening zal het team zeker rekening houden met reacties die het alsnog zal krijgen.

Een gemeenschappelijk communicatieplatform is in Brussel eenvoudiger omdat alle diensten volledig door de overheid gesubsidieerd worden. De media in de Rand zijn met uitzondering van de RandKrant en de gemeenschapskranten, privé-initiatieven. Bovendien is er nu geen budgettaire ruimte voor dergelijk platform. Dat neemt niet weg dat er al heel wat samenwerking is. Zo wordt over de programma's en de onderwerpen overlegd.

De heer *Eddy Frans* zegt dat de vzw zich, behoudens voor deelwerkingen als de RandKrant, niet blind staart op de afbakening van de negentien. In verschillende overlegfora, bijvoorbeeld voor integratiediensten waarin ook Ternat, Liedekerke en andere gemeenten buiten de negentien zitting hebben, wordt de expertise van de Rand gedeeld buiten de strikte Rand.

Ook de vzw betreurt dat er minder nummers zijn van RandKrant, maar kon niet anders gezien de besparingen. RandKrant kost vrij veel, door de verspreidings- en drukkosten: de negentien gemeenten samen zijn goed voor meer dan 180.000 brievenbussen. Ook al komt er geen personeel bij, de vzw zal de digitale versie van de RandKrant opzetten en via nieuwsbrieven en de website bekendmaken.

Uiteraard zijn kleine, lokale projecten belangrijk. De vzw heeft een tiental projecten voor taalpromotie die heel lokaal kunnen worden ingezet. Er komen geen grote campagnes over het belang van het Nederlands, maar wel methodes waarmee lokale partners het Nederlands kunnen promoten.

In gesprekken met lokale integratiediensten detecteert de vzw de behoeften op het vlak van taalpromotie en integratie. Dan bekijkt de vereniging of ze er een oplossing voor kan bieden. Na het succes van het sportwoordenboekje, vroegen gemeenten bijvoorbeeld om een jeugdbewegingswoordenboekje. Uit contacten met de jeugdsector blijkt echter dat vooraf nog een en ander moet gebeuren. Dat ligt niet alleen aan de jeugdbewegingen, maar ook aan de anderstaligen die niet vertrouwd zijn met de dynamiek en traditie van de jeugdbeweging. Bij de speelpleinen speelt dat probleem niet omdat ouders opvang voor de kinderen nodig hebben.

Ring-tv is een uitstekende spreekbuis voor de activiteiten van de vzw, maar een structurele band is er niet. De vzw heeft geen plaats in de raad van beheer, stelt geen middelen ter beschikking. Er zijn wel heel wat contacten met de redactie, die bijvoorbeeld het Gordelfestival promoot.

De zogenaamde vernederlandsing van het straatbeeld, onder meer bij winkeliers, was destijds zowat het eerste strijdpunt van de vzw. Campagnes als 'Oefen hier je Nederlands' en 'Hier wordt Nederlands gesproken', waren het gevolg. Winkeliers zijn daar echter niet toe geneigd. Om die reden probeert de vzw sinds enkele jaren de steun van UNIZO te krijgen. Ook voor UNIZO is het niet evident van een winkelier te vragen een anderstalige eerst in het Nederlands aan te spreken. Het omgekeerde kan wel: een anderstalige die Nederlands tracht te spreken, in het Nederlands voorthelpen. Maar de evolutie verloopt traag.

Katia SEGERS,
voorzitter

Lieve MAES,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

Bloso	Agentschap voor de Bevordering van de Lichamelijke Ontwikkeling, de Sport en de Openluchtrecreatie
Br(ik	Brussel en ik
BRIO	Brussels Informatie-, Documentatie- en Onderzoekscentrum
CORVE	Coördinatiecel Vlaams e-government
CVO	centrum voor volwassenenonderwijs
DAEB	dienst van algemeen economisch belang
DAR	Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid (beleidsdomein van de Vlaamse overheid)
dvd	digital versatile disk
ESR	Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen
EVA	extern verzelfstandigd agentschap (van de Vlaamse overheid)
NT2	Nederlands als tweede taal
START	Strategisch Actieplan voor de Reconversie en Tewerkstelling in de Luchthavenregio
UNIZO	Unie van Zelfstandige Ondernemers
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VGC	Vlaamse Gemeenschapscommissie (van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest)
Vlabinvest	Investeringsfonds voor Grond- en Woonbeleid voor Vlaams-Brabant
VLOPHOB	Vlaams Overlegplatform Hoger Onderwijs Brussel
VSGB	Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel
vzw	vereniging zonder winstoogmerk